

Kultur- og likestillingsdepartementet
Postboks 8030 Dep 0030
0179 Oslo

Vår dato: 14.10.2022 **Vår referanse:** 202219899-2 **Vår saksbehandler:**
Deres dato: **Deres referanse:** 21/5804 Astrid Fuglås

Innspill til stortingsmelding om kunstnerpolitikken

Trøndelag fylkeskommune setter pris på muligheten til å gi innspill til en egen «kunstnermelding», som nå er under utarbeidelse.

Innledning

Her definerer vi kunstnere som utøvere innen alle uttrykk, både innenfor institusjonene, frie grupper og enkeltutøvere. Innen musikkfeltet og til en viss grad scenekunstheltet, vil fast ansatte i institusjonene utgjøre en stor andel av kunstnergruppen, mens en stor del av visuelle kunstnere, musikere, skuespillere, filmarbeidere og forfattere er medlem av mindre grupper eller de er enkeltutøvere. Denne siste gruppen kan ikke ses på som ensartet gruppe. Det vil være forskjellige behov og ønsker for å kunne produsere, utøve og formidle sin kunst.

Så til spørsmålene som er sendt fylkeskommunene, med svarfrist 15.oktober.

• Hva er de største utfordringene for at flere kunstnere og kulturarbeidere skal kunne bo og virke i deres region/landsdel?

Generelt er det en svært skjev fordeling av utøvende kunstnere mellom sentrum og distrikt i Trøndelag– så hva skal til for at flere kunstnere og kulturarbeidere finner det interessant å bosette seg utenfor den største byen?

Det finnes neppe ett enkelt svar på dette. Kreative prosesser krever i mange tilfelle gode miljø og samarbeidspartnere, det vil derfor være naturlig at de fleste utøvere vil flytte til et miljø av likesinnede. Men noe kan likevel tilrettelegges for at kunstnere kan finne det interessant å bosette seg utenfor det mest sentrale strøket:

- Tilgang til rimelige bo- og produksjonslokaler
- At det finnes mulighet for oppdrag – i kulturskolen, utsmykkingsoppdrag og private oppdrag

- Relevante og tilpassede etableringsordninger, enten finansiert av statlige ordninger eller regionalt
- Produksjonshonorar for visuelle kunstnere må gjøres tilgjengelig for alle visningssteder. Dette vil sikre aktive og profesjonelle kunstarenaer over hele landet og bidra til å utjevne regionale forskjeller.
- Godt/tilfredsstillende utbygd internett, for å kunne kommunisere effektivt og digitalt med samarbeidspartnere og oppdragsgivere.

• Hvilke kunstfelt har det største potensialet for å oppnå økt rekruttering og etablering i deres region/landsdel?

- I Trøndelag fins det i dag utdanning på høyskolenivå innenfor alle uttrykk, men mange velger å reise ut etter endt utdanning. Regionale ordninger for støtte til etablering kunne bidratt til å beholde ferdig utdannede kunstnere i regionen.

• Hvilken rolle kan institusjonene spille for økt tilgang til kulturarbeidsplasser og kompetansemiljøer?

- De store profesjonelle institusjonene er svært viktige for all produksjon og formidling av profesjonell kunst i Trøndelag. I tillegg til egne kunstneriske ansatte engasjerer institusjonene jevnlig andre aktører, både lokalt baserte og nasjonale/internasjonale utøvere. Både skuespillere og musikere samarbeider jevnlig med lokale grupper og amatører. Dette bidrar til en kompetanseheving for begge parter, og på lengre sikt kan det gi mulighet for å etablere seg i regionen mer permanent.

• Hva er fylkeskommunenes viktigste virkemidler for å legge til rette for flere kulturarbeidsplasser og kompetansemiljø?

Trøndelag fylkeskommune har i sin kulturstrategi (vedtatt i 2019) lagt vekt på følgende punkter, knyttet til profesjonell kunst og kultur:

- Stimulere til utvikling, nyskaping, mangfold og fremragende prestasjoner på det profesjonelle kunst og kulturfeltet.
- Ivareta tradisjon og kontinuitet, ved å sørge for at de profesjonelle miljøene og institusjonene får mulighet til å utvikle seg videre.
- Stimulere til samarbeid mellom de store kulturinstitusjonene, de regionale og lokale institusjonene og kulturlivet ellers.

Kulturstrategien omtaler også samisk språk og kultur:

- Det skal legges til rette for både de tradisjonelle uttrykksformer for samisk kultur og for samisk samtidskunst.
- Bidra til at samiske kulturinstitusjoner og organisasjoner kan ivareta sin rolle som viktige samfunnsaktører i bevaring og utvikling av samiske språk, kunst og kultur.

Konkret vil dette finnes igjen ved at fylkeskommunen:

- bevilger driftsstøtte til profesjonelle institusjoner innen alle uttrykk – scenekunst, musikk, visuell kunst og litteratur.
- er deleier i til sammen fem visningssteder for profesjonell visuell kunst i Trøndelag. Dette innebærer også en forpliktelse med å bevilge en andel av årlig driftsstøtte sammen med stat og vertskommune.
- bevilger årlig driftsstøtte til kompetansesenter innen film, dans, elektronisk kunst, folkemusikk, jazz og rytmisk musikk
- bevilger driftsstøtte til en rekke mindre utøvergrupper
- siden 1969 har hatt en ordning for utsmykking av fylkeskommunale bygg og anlegg. Det avsettes 1,5% av byggebudsjettet til kunst. Denne ordningen er svært viktig for oppdrag for kunstnere, og for kunstkonsulenter. Det blir gitt oppdrag til både nasjonalt og regionalt baserte kunstnere.
- bevilger årlig driftsstøtte til Trøndelag senter for Samtidskunst (TSSK) og til Trøndelagsutstillingen.
- gir prosjekttilskudd til et stort mangfold av kulturarrangement og tiltak i hele fylket.

Kunst i stedsutvikling/ utsmykking i offentlige rom

- Sammen med Trøndelag senter for Samtidskunst er det satset på kompetansebygging og faglig oppfølging av kunstprosjekter i offentlige rom, særlig rettet mot kommuner i fylket. Dette har vi sett flere konkrete resultater av i form av flere utsmykkingsprosjekt i kommunal regi på skoler, institusjoner og i uterom.

Kunstnerstipend

- Trøndelag fylkeskommune har en stipendordning for unge kunstnere mellom 20-35 år, gjelder alle sjangre og uttrykk. Stipendet skal bidra til å gi unge utøvere mulighet til videreutvikling innenfor sine kunstfelt. Søkere må ha kunstnerisk aktivitet som sitt hovedvirke og ha utgitt eller formidlet kunst i offentlig sammenheng tidligere. Stipendbeløp er minimum 50 000 kr. I 2022 er det avsatt 550 000 kr til formålet.

• Hvordan kan de ulike forvaltningsnivåene best arbeide sammen for å nå målet om flere kulturarbeidsplasser og kompetansemiljø over hele landet?

- Det kan først og fremst skje med å styrke dialogen mellom forvaltningsnivåene. Dette må inkludere både departementet selv og underliggende etater som Norsk Kulturråd, KORO og Norsk Filminstitutt. Her er det et stort potensial for samarbeid basert på jevnlig dialog.

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Kunst og kultur

Dette vil kunne gi en mer helhetlig virkemiddelpolitikk innenfor kunstfeltet.

- Det ligger en forventning om at arbeidet med ny kulturlov kan gi noen retninger for videre samarbeid.
- Bedre koordinering av tilskuddsordninger på alle nivå, slik at disse kan utfylle hverandre og ikke bidra til ulikheter mellom regionene og institusjonene.

Avslutning

Våre innspill er sterkt knyttet til at regionen består av flertall av små kommuner. Trøndelag fylkeskommune anser det derfor som naturlig at «Kunstnermeldingen» også blir sett i sammenheng med varslet ny «Distriktsmelding» hvor Kommunal- og distriktdepartementet melder at de vil sette en ny kurs ved å fornye og forsterke distriktpolitikken på en rekke områder blant annet med nye innovative løsninger. Vi har en forventning om at meldingene kan ha et tverretattlig perspektiv til beste for hele landet.

Innspillet er utarbeidet av fylkesdirektøren og er ikke politisk behandlet i fylkeskommunen.

Med vennlig hilsen

Anne Marit Mevassvik
Fylkesdirektør kultur og folkehelse

Øyvind Anda
Seksjonsleder kunst og kultur

Dette dokumentet er godkjent med elektronisk signatur